

SÈRIE 1

OPCIÓ A

Exercici 1

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0'25 punts), un document públic de tipus polític consistent en un fragment del llibre de memòries d'Antoni Maura *Treinta y cinco años de vida pública*, publicat el 1917, on explica el seu ideari polític (0'50 punts).

b) Digues quin és el context històric de la font. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat situï el contingut de la font en el context de la Restauració, en la seva segona etapa o de crisi de la Restauració, en concret el 1917. (0,75 punts).

c) Expliqueu DUES de les idees que conté la font. (1 punt).

L'alumnat ha de fer referència a dues de les idees del text, d'entre la necessitat de restablir la confiança entre governants i governats; la necessitat d'emprendre una "revolució des del govern"; la necessitat d'oposar totes les dretes unides a les esquerres; la necessitat de l'adopció de procediments democràtics per part de la política conservadora; o la necessitat de portar un fons social a la mateixa política conservadora.

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu la crisi del 1898 i les conseqüències polítiques que va tenir fent esment del regeneracionisme i dels protagonistes principals d'aquest corrent a Espanya fins al 1914.

[2,5 punts]

L'alumnat ha d'explicar la crisi de 1898 en el context de la guerra amb Estats Units i la derrota espanyola. Les seves conseqüències i impacte a Espanya. Quant al Regeneracionisme, hauria de fer esment al govern Silvela-Polavieja i a com acabà topant amb la burgesia catalana en el conflicte denominat el "Tancament de caixes" i altres expressions de protesta (1,25 punts); també hauria de fer referència al govern conservador de Maura i a la seva doctrina de la "revolució des de dalt", a les seves realitzacions legislatives, com la Llei d'Administració Local, ben poc democràtica i al problema del Marroc que és al darrera de la "Setmana Tràgica" amb la qual es clou el govern de Maura (1909). Per últim, hauria de fer referència al govern liberal de José Canalejas i les seves realitzacions, entre les quals destaquen la Llei *del Candado* així com el mateix assassinat de Canalejas, i l'inici del procés que portarà a la creació de la Mancomunitat de Catalunya. (1'25 punts).

b) Expliqueu l'impacte de la Primera Guerra Mundial a Espanya i els principals fets econòmics, socials i polítics que s'hi van viure fins al 1923. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'impacte de la Primera Guerra Mundial a Espanya, a nivell econòmic i de divisió entre partidaris d'un i altre contendent; faci referència a la crisi de 1917 en el context del malestar polític existent amb el sistema polític de la Restauració i de demanda, encapçalada per la Lliga, d'una nova Constitució; al malestar obrer pels efectes sobre les condicions de vida de la guerra mundial i al de l'exèrcit, així com a la creació dins d'aquest de les Juntas de Defensa; a l'Assemblea de Parlamentaris catalans i espanyols de Barcelona, la vaga general obrera i la repressió (1,25 punts); a l'evolució política i sindical posterior fins al 1923, fent esment del creixement de la CNT, de la vaga de La Canadenca, de les lluites socials posteriors i del pistolerisme, així com del Desastre d'Annual i de l'adveniment de la Dictadura del general Primo de Rivera, sense explicar-la. (1'25 punts).

Exercici 2

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la manera següent:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat identifiqui la font com un cartell [0,25 punts] de propaganda política de les Joventuts Socialistes Unificades, dibuixat per Bardasano amb el títol "Espanya és nostra, fora d'Espanya l'invasor!". [0,50 punts]

b) Digueu quin és el context històric de la font. [0,75 punts]

Cal que l'alumnat situï la font el 1937, durant la Guerra Civil (1936-1939) a Catalunya. [0,75 punts]

c) Expliqueu el contingut de la font i comenteu-ne el missatge i la simbologia. [1 punt]

Cal que l'alumnat expliqui tant el títol del cartell, "Espanya és nostra, fora d'Espanya l'invasor!", en tant que mostra de la voluntat d' independència d'Espanya envers potències estrangeres, representades per la imatge d'un home vestit d'uniforme amb un braçalet amb la creu gammada del partit nazi alemany, amb la qual es vol mostrar l'ajut prestat per Alemanya al bàndol franquista, enviant tropes a combatre sobre el territori espanyol. També cal que expliqui el conjunt de la imatge, on apareixen canons disparant (d'un dels quals surt l'home d'uniforme esmentat) i on apareix igualment l'escut de les Joventuts Socialistes Unificades. [1 punt]

Pregunta 2

Contesteu UNA de les dues qüestions següents:

a) Expliqueu les diferents fases de l'ocupació franquista de Catalunya, abans i després de la batalla de l'Ebre, que també heu d'explicar. Feu esment de la supressió de l'Estatut d'autonomia i dels inicis de la repressió franquista a Catalunya durant la Guerra Civil. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui les dues fases de l'ocupació franquista del Principat, la de març-abril de 1938 i la de finals de desembre de 1938 i, enmig de les dues, la batalla de l'Ebre, que ha d'explicar breument. Cal que faci també esment a la retirada de les tropes republicanes i de centenars de milers de refugiats cap a la frontera francesa [1,25 punts]. Cal igualment que es refereixi a la supressió de l'Estatut durant la primera de les dues fases citades i a l'establiment d'una repressió anticatalanista i antirepublicana ja abans del final de la Guerra Civil a casa nostra, repressió tant de tipus irregular –morts sense judici– com regular –consells de guerra–, acompanyada no només de la supressió de les institucions catalanes com de l'ús públic de la llengua, de l'ensenyament del català i, de la retolació en aquesta mateixa llengua, entre d'altres mesures. [1,25 punts]

b) Expliqueu l'aixecament militar i l'esclat de la Guerra Civil a Catalunya, la repressió que hi va haver i les causes d'aquesta repressió. Compareu aquesta repressió amb la que tingué lloc a la zona franquista durant la guerra. [2,50 punts]

Cal que l'alumnat expliqui l'aixecament militar a Catalunya, la seva derrota, l'esclat revolucionari que es donà i, com a conseqüència, la repressió que es desfermà, fent referència a les patrulles de control, als empresonaments, als assassinats i a l'abast d'aquesta repressió. [1,25 punts]. Igualment, l'alumnat ha de comparar aquesta repressió, no dirigida per un govern i en mans de partits i sindicats, amb la franquista, dirigida per les autoritats del Nuevo Estado i que també comptà amb participació de partits. [1,25 punts]

Opció B**Exercici 1**

L'exercici es valorarà globalment amb 5 punts, distribuïts de la següent manera:

Pregunta 1

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75)

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una de tipus primari (contemporània dels fets) (0,25 punts) consistent en document públic de caràcter jurídicopolític, consistent en dos articles de la Constitució de la Segona República (0'50 punts)

b) Digues quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la Constitució de 1931 durant la Segona República (1931-1936) (0'75 punts).

c) Comenteu breument els articles primer i tercer que conté la font. (1 punt)

Cal que l'alumnat destaquï la definició que la República fa d'ella mateixa a l'article primer, en tant que "República democràtica de trabajadores de toda clase, que se organiza en régimen de Libertad y de Justicia", la seva definició en tant que Estat integral i l'adopció d'una nova bandera, en el sentit de posar l'accent en el concepte de "treballadors", de creació d'un règim que permet l'autonomia de municipis i regions i d'adopció a d'una bandera tricolor en lloc de la tradicional bicolor (0,50 punts); cal igualment que comenti el contingut de l'article tercer, on es declara que l'Estat no té cap religió oficial (0,5 punts).

Pregunta 2

a) Expliqueu les circumstàncies en què es va proclamar la Segona República en el conjunt d'Espanya. Expliqueu qui foren Niceto Alcalá-Zamora, Manuel Azaña, Indalecio Prieto i José María Gil-Robles. Comenteu també les característiques de la Constitució del 1931. [2,5 punts]

Cal que l'alumnat es refereixi a l'adveniment de la República en el context d'unes eleccions municipals, les del 12 d'abril de 1931; a les proclamacions de la República a diversos indrets del país; a l'abandonament del rei del país; a la formació d'un govern provisional i a la proclamació de la República catalana a Barcelona i posteriors negociacions que portaren a l'establiment de la Generalitat. Cal que expliqui igualment qui foren Niceto Alcalá Zamora –nou president–, Manuel Azaña –d'Izquierda Republicana, cap del govern–, Indalecio Prieto –dirigent del PSOE i ministre– i José María Gil-Robles –líder d'Acción Popular-CEDA– (1'25 punts). Quant a la Constitució, s'hauria de destacar la definició que fa la República d'ella mateixa, l'existència d'una sola cambra a les Corts, la figura del president de la República i els seus poders, la definició com a Estat integral i la possibilitat d'existència de regions autònomes, i la importància dels drets individuals, entre d'altres. (1'25 punts)

b) Compareu l'acció reformista dels governs del bienni d'esquerres (1931-1933) amb la dels governs del bienni conservador (1933-febrer de 1936) [2,5 punts]

Cal que l'alumnat compari l'acció reformista dels governs de la coalició republicana-socialista del primer bienni, fent referència als decrets de reforma laboral, la llei de terminis municipals de 1931, la llei Azaña de reforma militar de 1931, la llei de Reforma Agrària de 1932, la llei de Congregacions de 1933, l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 1932, l'impuls de l'ensenyament i de la cultura, amb la creació d'escoles i institucions educatives (1,25 punts), amb l'etapa dels governs de centre dreta i dreta del bienni conservador, amb la paralització de la llei de Congregacions, una aplicació més conservadora de la de terminis, la ralentització de l'agrària i l'oposició de la Llei de Contractes de Conreu catalana, entre d'altres. També s'hauria d'explicar que durant aquest bienni es produïren la revolució d'Astúries i els Fets d'Octubre de 1934, que comportaren una gran repressió i la suspensió de la Generalitat (1,25 punts)

Exercici 2**Pregunta 1**

a) Identifiqueu el tipus de font i digueu de què tracta. (0'75 punts).

Cal que l'alumnat identifiqui la font com una fotografia o imatge (0'25 punts) de Manel Armengol d'una manifestació proamnistia a Barcelona el 1976. (0,50 punts)

b) Digueu quin és el context històric de la font. (0'75 punts)

Cal que l'alumnat situï la font durant la Transició cap a la Democràcia (1975-1986) en concret el 1976 (0'75 punts).

c) Descriviu i comenteu el contingut de la font. [1 punt]

Cal que descrigui i comenti el contingut de la font destacant que mostra el moment en el qual la policia carrega contra els manifestants a Barcelona, una bona part d'ells asseguts a terra, amb pancartes, mentre es veu al fons el fum produït pel llançament de gasos (1 punt).

Pregunta 2

a) Expliqueu la transició cap a la democràcia des de la mort de Franco fins a les primeres eleccions democràtiques, el 15 de juny de 1977, i comenteu-ne els resultats. (2'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure i emmarcar cronològicament la mort de Franco, la proclamació de Joan Carles de Borbó com a rei, la continuació del govern presidit per Arias Navarro, la seva dimissió del juliol de 1976, la designació d'Adolfo Suárez com a president i l'endegament del procés de reforma política; les accions de l'oposició democràtica durant el mateix període, tractant d'aconseguir la ruptura amb l'Estat autoritari; l'aprovació de la Llei per a la Reforma Política per les Corts franquistes el novembre de 1976 –amb el seu caràcter de dissolució del Règim des de les seves pròpies institucions–, i la posterior en referèndum del 15 de desembre del mateix any i com tot això posà les bases per a un procés d'acostament govern-oposició del qual se'n derivaren una amnistia política i una negociació amb els organismes unitaris de l'oposició que portaria a la convocatòria de les eleccions del 15 de juny de 1977; esmentar que el procés fou de gran dificultat i tensions, fites del qual foren les accions de l'extrema dreta, la continuació d'atemptats per part d'ETA i GRAPO, la legalització del PCE-PSUC i subsegüents tensions amb els militars que provocà; la formació de la Unión de Centro Democrático, en tant que coalició de grups de centre dreta articulats a l'entorn del mateix president Suárez, i d'Alianza Popular, la dreta conservadora i bona part dels sectors franquistes; i als resultats comentats de les eleccions del 15 de juny, amb alta participació i victòria de la UCD (34% dels vots), que no obtingué majoria absoluta, seguida pel PSOE (28'9%), PCE-PSUC (9%), AP (8%), Pacte Democràtic (2'8%) i PNB (1'7%), entre d'altres.

b) Expliqueu el procés de recuperació de l'autonomia de Catalunya, fent esment del retorn del president Tarradellas, de la Generalitat provisional i de l'Estatut del 1979. Comenteu també les característiques d'aquest Estatut. (2'50 punts)

El redactat de l'alumnat hauria d'incloure i emmarcar cronològicament els resultats de les eleccions de 1977 a Catalunya, la constitució de l'Assemblea de Parlamentaris, la importància de la Diada de l'Onze de Setembre de 1977, l'acció del president Suárez i el retorn del president Tarradellas, la restauració d'una Generalitat provisional amb molt poc poder efectiu (1,25 punts); el procés d'elaboració de l'Estatut a Catalunya –el denominat de Estatut de Sau– i el procés d'aprovació de l'Estatut a les Corts i posteriorment en referèndum; igualment hauria d'explicar les característiques fonamentals de l'Estatut de 1979, amb la creació de la Generalitat, d'un Parlament de 135 membres, l'elecció del president de la Generalitat pel Parlament, la creació del consell executiu o govern, la creació del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, i l'establiment de competències exclusives i compartides. (1,25 punts)